

Előfizetési árak:

Están vagy hához küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Megnyugtató megoldás.

Debreczen, november 10.

(—s.) A magyar és osztrák minisztereknek végre mégis sikerült, mint félhivatalosan jelentik, akkép megoldani a nehéz és fontos bosnyák vasut kérdését, hogy úgy az osztrák, mint a magyar gazdasági és kereskedelmi érdekek lehetőleg kielégítést nyertek.

A készülő nagy stratégiai vonalnak, mely egész a szerb határig fog terjedni s mely a monarchiának a Balkánon való sulyát nagyban fogja növelni, kiépítéséhez u. i. a monarchia két országa csakis úgy lett volna hajlandó hozzájárulni, ha a stratégiai érdekek mellett a kereskedelmi érdekeket is szem előtt tartják.

Am eddig a magyar és osztrák érdekek a bosnyák vasutvonalakat illetőleg homlokegyenest ellenkezőknek látszottak s nem kis ügyes-ségre és diplomáciai tapintatra volt szükség, hogy olyan megoldást találjanak, mely egyik fél megkárosodásával se járjon, hanem ellenkezőleg, mindeniket kielégítse.

Az osztrákok óhajta volt mindenekelőtt a bugojno-arzanospalatoi összeköttetést megcsinálni, a mi az egész tengeri forgalmát az okkupált tartományoknak Fiume

helyett Spalaton át Triesztbe terelné.

Ebbe tehát úgy minden további nélkül Magyarország bele nem mehetett volna s helyette maga részéről a régebben is óhajtott, de az osztrákok által megakadályozott, ogulin-bihácsi vonal kiépítését sürgette, még pedig a bugojno-arzanoi teljes mellőzésével, mert ez utóbbi mellett annak egész értéke és értelme elvész.

Látni való tehát, hogy homlokegyenest ellenkező volt a két álláspont, ám ezek az álláspontok nem annyira a mérvadó és beavatott körök, mint inkább a nagy közönség álláspontjai voltak.

Ausztriában különösen erős érdeklődést keltett ez a kérdés és természetesen most is, mint mindig gyűlölködő kirohanásokat intéztek ellenünk, úgy tüntetve fel bennünket, mint a kik szegény Ausztria elől mindent elkaparitunk. Így beszéltek többek között az osztrák közgazdasági társulat ülésén e vasutügyről. Vrikarich volt reichsrathi képviselő és Cepelka mérnök is. Szerintük mi mindent magunknak tartunk s a „szegény osztrák ördögöknek még a csontot sem“ vetjük oda.

Hiszen bár csak így volna. De sajnos, mi örülünk, ha élhetünk,

nemhogy Ausztriát károsítsuk s hogy jogos igényeinket a mennyire, annyira megvédelmezzük, az is csak azért fájhat annyira az osztrák testvéreknek, mert nincsenek hozzá szokva az efféléhez részünkről.

Az izgatottságot majd le fogja csillapítani az a félhivatalos értesítés, mely a két kormány közös megállapítását s e nehéz kérdés helyes megoldását adja hírül.

E szerint Ausztria megkapja Spalato-Arzano és Bugojnon át az összeköttetést Serajevoval, de viszont Magyarország is kap Samac-Dobojon át egy eléggé kedvező összeköttetést, mely az új osztrák vonal hátrányait ránk nézve közböbsíti, annál is inkább, mivel Magyarország földrajzi fekvésénél fogva amugy is dominál Bosznia és Hercegovina forgalma fölött.

Ezek a vonalak pedig egyidejűleg fognak építettetni a nagy stratégiai vonal teljes kiépítése után, tehát úgy 3 év múlva, a mi pénzügyi tekintetből csak előnyös, lévén most elég gondunk amugy is.

Ha még megjegyezzük, hogy az új boszniai stratégiai fontosságú vasut építése nem a közös aktivákat terheli, hanem a tartomány által felveendő költsénnel fedeztetik, akkor csakugyan elmondhatjuk,

TÁRCZA.

Átkos szerelem.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irtá: Szini Péter.

Rémület ült a lakosság szívére. Senki sem tudta, hogy mire ébred fel reggelre. Sokan, a kik boldog nyugalommal hajtották fejüket nyugalomra az éj beálltával, reggelre üszkös falak mellől futottak el félőrülteként, elveszítve vagyont, nyugalmas, boldog otthont.

Pedig úgy 1670 körül Debreczennek a tűz volt legfélelmesebb ellensége. Dulta török, tatár, majd meg a német fosztogatta ki, de ez istencsapást szépen kiheverte. Szegényebb lett valamivel, de nyugalmas hajléka felől el tudta háritani a veszedelmet.

Hanem a tűz, az más. Az nem ismer irgalmat, nem könyörületet. Neki mindegy, akár a Morócz uram portája semmisül meg, akár a Lábai János szenátor uramé. A tűz olyan, mint a halál, nem csinál válogatást a személyekben,

A diákoknak volt ugyan jól szervezett tűzoltó-esapatuk és tüzeset idején félelmet nem ismerő bátorsággal rontott a pusztító elem ellen a vaserejű ifjuság. Csakhogy akkor még Debreczen teljesen más képet mutatott, mint ma. Gólyafészkes, nád-fedelű házak vonultak végük az egyenes utcákon s a lehajló ereszek egymást

érték. Viz meg minél kevesebb volt, mert akkor még nem gondolt senki ártézi kutra. Érthető hát a félelem méltó volta, mikor rekkenő hőségű nyár idején tűz ütött ki egy-egy utczarészen. Azt ugyan még nem mentette semmi hatalom, mert a gyuladásig hevített nádfedélben úgy terjedt el a tűz, hogy pillanat alatt tíz-tizenöt ház borult lángba.

A tanács különben mindent elkövetett, hogy a veszedelmes ellenséget távolítsa a várostól. Szigorú rendelet gondoskodott a védelemről és ha valakinek házában tűz ütött ki, bizony bőven kijutott neki a huzavonából és áldhatta Istenét, ha a bajból szárazon kikerülhetett. Mert az érdemes tanács minden tüzesetet rendszeren a gondatlanságnak rótt fel.

Egy idő óta azonban valóságos rémként ütötte fel a fejét a városban a tűzveszedelem. Ma egyik utca gyuladt ki, holnap a másik. Mintha csak valami gonosz szellem intézné, olyan pontosan beütött a veszély minden este. — A tanács mindent elkövetett, hogy a tüzeset okát kipuhatolja, sőt száz aranyat tűzött ki díjul annak részére, ki a gyújtogatót a tanács kezébe adja. De hasztalan volt minden. A gyújtogató láthatatlan alakká vált és senki sem tudott a nyomába jutni.

Pedig Köves Mihály, ki a városnál hajduskodott, nagyon szerette volna a száz aranyat felkezelni. Ami az illetjét illeti, fel is tért volna rá, mert fizetéséből annyira

sem telt, hogy asszonyt vigyen a hához. Ámbátor Köves nem volt nőgyűlölő s már ez időben is osztotta azt a nézetet, hogy: „Páros élet a legszebb a világon!“ De mikor a nősülési vágy felütött benne, rögtön arra gondolt, hogy fizetéséből maga sem tud megélni. — Miért tenne hát egy asszonyt ki az örökös boldogtalanságnak?

Ugy volt pedig elterelve közte és Kerekes Juleza között, hogy amint a nyár napjai letelnek, frigyre lépnek egymással. Mégis csak alkalmas állapot egy asszony a ház körül. Van legalább, aki felvarrja a mentére a gombot, ha leszakad.

Hanem azért azt mondta Köves Mihály az ő forrón szeretett Juliskájának, hogy legyen csak türelemmel. Aki a mezők vadairól és a légben repeső madarakról gondoskodik és aki a mezők lilomát szép köatósbe felruhazza, majd ügyet vet ő reájuk is. A földolog a türelem. Igaz szívek hű szerelmét próbára teszi az Isten és ha kiállják a próbát, megjutalmazza őket sirigtartó boldogsággal.

Köves Mihály ezeknek utána minden időöltését abban találta, hogy a gyújtogató után nyomozzon. Mert a tüzeset egymást érte. Alig kondultak meg a harangok bánatosan siró hangon s alig hogy a jól szervezett tűzoltóifjuság lokalizálta a tüzet, másik perczen ismét tüzet jelzett a félrevert harang szava.

Egyik nap alkonyatán épen a Kandia-utca sarkán állott figyelő lesben a száz arany jutalomért epekedő Köves Mihály.

hogyan ez a megoldás egészen megnyugtató.

Széll Kálmán tehát csorba nélkül hozta ki Magyarország érdekeit a bosnyák vasut-kérdés Scillája és Charibdisei közül.

Az indemnitás. A képviselőház pénzügyi bizottsága e héten nem lesz kész a költségvetéssel s így alig lesz lehetséges, hogy a költségvetési törvényt az esztendő végéig letárgyalhassa a törvényhozás. A bizottsági jelentés legjobb esetben, ha a jövő hét elején kerül a Ház elé és mivel — a karácsonyi szünetet is számítva — a parlamenti működésre alig esik az 1900. év folyamán még négy hét, a kormány kénytelen még november hó folyamán a képviselőház elé járulni az indemnitási törvényjavaslattal.

Esztergomiak az igazságügyminiszternél. Esztergom város képviselőtestülete legközelebb Frey Ferenc országgyűlési képviselő vezetése alatt küldöttségileg fogja felkérni az igazságügyminisztert — hogy tekintve a város és vidéke népének érdekeire — Esztergomban kir. törvényszéket létesítsen s akadályozza meg azt, hogy az esztergomi járásbíróság telekkönyvi hivatalának egy része a párkányi járásbíróshoz csatoltassék.

A horvát tartománygyűlés megnyitása. Zágrábból jelentik: a hivatalos lap királyi kéziratot közöl, amely a tartománygyűlést e hónap 15-ére újra összehívja. A szlunai kerületben, amelynek mandátuma Jágics halálával megüresedett, e hónap 19-re tüzték ki a választást.

A jó közigazgatás lényege.

Debreczen, november 10.

Kinevezés, vagy választás útján töltesenek-e be a közigazgatási hivatalok: még mindig e kérdés felett folyik közéletünkben a diskusszió, ha a közigazgatás jövőjéről van szó, holott nemcsak az elmélet, hanem a legnagyobb kulturállamokban elfogadott gyakorlat is régen tisztában van azzal, hogy a jó közigazgatás lényegéhez a hivatalno-

kok kinevezésének vagy választásának kérdése nem tartozik, mert az egészen más tényezők és körülmények összehatásától függ.

Az autonómia hívei azonban nem is a jó közigazgatás eszménye felé törekednek, hanem védelmezni kívánják a numiczipiumok azon jogait, melyek a közigazgatáshoz szorosan véve nem tartoznak, nevezetesen a statutumok alkotásának és a politikai jogok megőrzésének, valamint az állami közegek tevékenysége ellenőrzésének jogait s ezeket kívánják az autonómia részéretartani, holott a törvényhatósági önkormányzat egészen más hatáskörben van hivatva mozogni, mint azt az angol és francia közigazgatás autonóm szervei mutatják.

Közjogi, politikai és közigazgatási tekintetek általánosságban tehát e kérdés megoldásánál egymással szemben, de csak látszólag, mert ha a kérdés mélyére hatolunk, befogjuk látni, hogy az autonómia keretébe bevont funkciók legtöbbször a közigazgatáshoz épen semmi köze nincsen, hogy csak egyetlen példát hozunk fel, a numiczipiumok adó és ujoncszolgálat megtagadási joga annyira politikai természetű, hogy annak a közigazgatásban helye egyáltalában nincsen. De nem közigazgatási funkció szoros értelemben véve a választói joggal összeköttetésben lévő működés és a statutumok alkotása sem.

Az autonómia híveit a numiczipiumokhoz való ragaszkodásukban a történelmi intézmények iránti kegyeleten kívül a következő argumentumok vezetik: Kívánatos az autonómia fentartása, mert jöhetnek idők, midőn az alkotmány védelemre szorul s ekkor nagyon czélszerű, ha bírnak egy oly közjogi szervezettel, melyre az alkotmány védelmezői támaszkodhatnak; jöhet idő, midőn az állam vezetésénél jogtalan vagy erkölcstelen befolyások jutnak uralomra s ekkor van a nemzetnek egy biztos menedéke, honnan igazait megoltalmazhatja és a mi legfőbb az autonómisták szerint, meg van adva a numiczipiumoknak a mód arra, hogy a közigazgatás menetét ellenőrizhessék s a polgároknak a közintézményekben való részvétele az alkotmányos élet ideáljainak megfelelőleg teljes mértékben biztosítva van.

Az autonómisták ezen érvelése azonban nem nyomakodik oly súlylyal a kérdés elintézésénél a mérlegbe, hogy azt elfogad-

hatnánk. Mert az említett előnyök nem olyanok, melyet más uton elérni nem lehetne és mert ezek mellett a közigazgatás lényege teljesen háttérbe szorul, tulajdonképpen ilyen rendszerrel a közigazgatás politikai tekinteteknek van kiszolgáltatva s másodrangú kérdés színvonalára süllyed alá. Az autonómisták rendszeré mellett az ügykezelés nehézséges, a különböző fórumok vegyes jellegénél fogva azok működésének egyöntetősége hiányzik és a hivatalok viszonya bizonytalan és ingatag annyira, hogy nem azt mondjuk, hogy a kinevezett hivatalnok az, a kinél a függetlenség hiányzik, hanem a választott tisztviselő. Szolgálati működésének tartalma bizonytalan, fizetése rendszerint elégtelen az utóbbinak s ezért ki van zárva még a lehetőség is annak, hogy hivatását a közigazgatásban akként betöltsék, mint egy jól dobtalt kinevezett államhivatalnok, kinek függetlenségét a szolgálati pragmatika és a fegyelmi szabályzat teljes mértékben megóvja.

Azt felelhetik erre a municipálisták, hogy mindezeket a kellekeket a mai rendszer kevésbé gyökeres megváltoztatása mellett is megszerezhetjük, ez a változtatás azonban épen azt eredményezné, a mit az állami közigazgatás hívei kívánnak, t. i. hogy a közigazgatást külön választjuk mindazon elemektől, melyek ahhoz szorosan nem tartoznak s akkor az autonómisták odajutnak, hová a reform hívei: — az autonóm jogok a maguk hatáskörébe fognak utaltatni s a kinevezett hivatalnokok azoknak intézésébe nem fognak befolyani s az állami közigazgatás az autonóm szervezetű lokális intézményekkel a lektökéletesebb hármóniában fog összeférni.

Nagyon természetes, hogy a közigazgatási hivatalnok teendőinek pontos és törvényszerű teljesítésére nézve függ a felsőbb hatóságoktól, de ez a függés kevésbé akadályozza őt hivatásának törvényszerű gyakorlatában mint a választott tisztviselő. Mert ez függ a saját felelősségén kívül az állami felügyelet gyakorlására hivatott közegektől, de függ főképpen a hatósága alatt álló magánosoktól, kik őt folyvást zavarják s illetéktelenül beavatkoznak működésébe. Vajjon melyik a két funkcionárius között függetlenebb: az-e, aki csak egy irányban, kötelessége teljesítése tekintetében függ felsőbb hatóságától, vagy az, kinek működése

Csend ülte meg már az utcát s járkelőktől nem zavartatott a nyugalom.

Egyszerre csak látja Köves Mihály, hogy egy sugartermetű szép leány gyors léptekkel, mintha nem is a sülyedő homokot taposná, hirtelenül egyik nádas ház lenyuló eresze mellett terem. Félénken tekint szét egy-ideig, majd köténye alul csóvát ránt elő. Egy villanás és a fellobogó csóvát bedugja a ház ereszébe és azután sietve elrohan.

Köves Mihálynak sem kellett több. Megvadult paripaként futott a gyors haladású leány után, kinek futtában a kendője is leesett fejéről s leomlott hajfűrtei szerte lobogtak a szélben, mint gyásztjelző zászló.

A száz arany birtoklásának érzete is szoritotta, de még jobban talán a kíváncsiság, hogy ugyan ki lehet az a teremtett lélek, aki gyenge nő léteire ily veszedelmet képes csinálni a városnak.

Suhant tova a gyujtogató, mint a gyorsan röppenő gondolat, ki a városból, a temető felé, melynek lombkoronázott ákácjai fenyegetőleg sötétlettek felé. Amde Köves Mihály nem azért hajduskodott már évek óta, hogy ne bírná futással. Elfogta a leányt, mikor az épen a temető-árkon készült átugrani.

— Megállj! — kiáltott reá a bőszület hangján.

A leány térdre rogyott s arcát elfedte kezeivel.

— Ne bánts! — mondá kérlelő hangon. — Ne akard meglátni arcomat!

Az a hang, az a remegő termet

olyan ismerősként tünt fel Köves Mihály előtt.

Egy pillanat s a gyenge női kart lépte az arcáról és azután hátra tántorodva kiáltott fel.

Kerekes Julcsa, az ő szívének édes boldogsága volt előtte.

Köves Mihály azt hitte, hogy ég és föld összeomlott körülötte s gonosz sorsa egyedül őt hagyta életben a gyötrelmek pusztaságján. Ezernyi gondolat cikázott át egyszerre elméjén, de olyanok voltak azok mind, mint a törtszárnyu madarak, melyek megkísérlik a légbeszállást, de mindjárt visszahullanak a földre.

— Julcsa! A Szent Háromságra! Mit tettél? Hát te vagy a gyujtogató? — kérdezte reszkető hangon.

A leány vadul tekintett a legény szemébe s szézilált hajfűrtei odatapadtak könyvtől nedves arcára.

— Igen, Mihály, én voltam! Előtted nincs miért tagadnom! — mondta bánatos hangon. — Azt is megmondom: miért ve-temedtem a kárhozatos tetterre. Hallgass meg és ítélj el, ha tudsz. Ugyis jobb lenne a halál az életnél.

Köves Mihály kétségbeesett tekintettel nézett a beszélő leányra. Összetört boldogsága romjain kesergett kintpadra feszített lelke.

— Én téged megcsaltalak, mikor szerelmet esküdtem neked. Átkos szerelem volt az, semmi egyéb. Az én lelkem nem volt már akkor tiszta. Hófehér galambja ragadozó ölyv karmaiba került, melynek áldozatául esett. Elveszítettem üdvöm, boldogsá-

gom. Mikor kincsemtől megfosztottan álltam elébe, gunyosan mosolygott reám, majd durván elutasított.

— És ki volt az az ölyv?

— Lábai szenátor uram fia, Balázs. Ő volt az istentelen gonosz, a ki rám borította a gyalázat szennyes öltönyét. Őt szerettem szívem, lelkem egész melegével s az ő hamis hitegetése ejtett a bünbe, mely a kárhozat felé nyitott számomra ajtót.

Bosszura gyuladt a lelkem s nem voltam többé ura akaratomnak. Megsebzett szívem fájdalma üzött, ingerlett, hogy bosszumat kitöltsen, hogy felelembé ejtsem az egész népet, mely a város falai között lakozik. Igen, Mihály, én voltam a gyujtogató, én akartam felperzselni ezt az egész várost, melyben a boldogtalanság szerencsétlen rabja lettem.

Tudtam, hogy száz arany van kintzve a gyujtogató fejére. Hiszen elbeszélte nekem mindeneiket, mik a tanács előtt történtek. Ne csodálkozz, hogy most reám táltál. Tudtam, hogy a Kandia-utcában leskelked. Én meg beleuntam már a lelki gyötrelmembe. Ugy akartam hát, hogy te fogj el s tied legyen a száz arany.

— Szerencsétlen leány és te képesnek tartasz engem erre! — kiáltott fel Mihály. Hogy én a te életed árán jussak száz aranyhoz? Hát minden darabján milliókat érő birtokot vásárolhatnék? Hát nem tudod, mily kín várokozik a gyujtogatóra?... Eredj, rejtse el magad és többé ne csinálj tüzet. Tőlem soha sem fogja megtudni senki, hogy te voltál a gyujtogató.

örökös bizonytalanságnak, többféle befolyásnak van kitéve?

A mai vegyes rendszer különben sem nevezhető autonomiának, a közigazgatási bizottság szervezete összekötő kapesot képez az állami közigazgatási szervek és az autonóm testületek között a nélkül, hogy feladatát helyesen megoldani s a közigazgatás igényeit kielégíteni módjában volna.

Ezen a helytelen állapoton változtatni kell s mivel a municiplumok a közigazgatás feladatai megoldására képtelenek, válaszuk ketté annak hatáskörét s utaljuk az állam rayonjába, a mi oda tartozik, t. i. a folyó közigazgatás vezetését s a helyi érdekek független elintézésére pedig hagyjuk meg a törvényhatósági önkormányzatot. Így teszünk erőssé az államot és tevékenyvé a társadalmat, mely felismeri hivatását s nem országos politikát fog üzni, hanem dolgozni fog saját érdekében, melyre oly nagy szüksége van.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 9.

A trónörökös házassági nyilatkozatának általános megvitatása teljes egy heti tanácskozás után a képviselőház mai ülésében véget ért. Az általános vita utolsó íszónokának, Pichler Győzőnek nem sok mondani valója akadt már a teljesen kimerített témához. Alig egy órával az ülés megnyitása után Széll Kálmán miniszterelnök zárobeszédére került a sor.

— Azt állítják, hogy félelemből hoztam ide ezt a javaslatot — mondta a miniszterelnök. — Hát látott már valaki az urak közül olyan félelmet, mely nem hogy kitérne a kérdés elől, de sőt annak egyenesen nekimegy? Micsoda félelem nyilvánul meg abban az eljárásban, mikor valaki teljes világosság mellett való tárgyalás alá bocsájt egy javaslatot, melynek tárgya a legkényesebb szférákból került ki? Azt is állítják, hogy a dinasztia érdekeit akartam szolgálni! A valóság az, hogy szolgálatot óhajtottam teljesíteni a dinasztianak is, de nemzetemnek is.

— Helyes, úgy is van! — szólt közbe Szilágyi.

— Végezetül azt is állítják, hogy

— Oh, mily nagyon szeretsz! — sugogták a leány elfehéredett ajkai. — Pedig ez átkos szerelem nem érdemli meg azt a nagy áldozatot.

Mihály szótlanul távozott el, alig birva lábait emelni lelke súlyos terhétől. Mi öröme lesz már neki az életben? Ki tudja kárpótolni elvesztett üdvösségeért?

Egy hét sem telt el ez esemény óta, mikor a szomorú arczeval járkáló Mihálynak megsugta nagynénje, hogy Kerekes Julesa ma reggel vesztette el magát. Bürköt, nadragulyát, beléndeket főzött össze s ennek a levét itta meg.

— Hála istennek! — sohajtott fel Mihály megkönnyebbült kebelével. — Legalább most már nem kell őrizgetnem a titkot, mely oly nehéz sulyként terhelte lelkemet.

A predikátor szépen elbucszuttatta Kerekes Julesát minden hozzátartozóitól, hanem egyéb tisztességet nem is adtak neki. Haragszó nélkül vitték ki s tették le a földbe a temető árkában.

A tanács esodálkozása meg nagyon is méltó volt, hogy a gyujtogatás egyszerre csak megszűnt és még a száz aranyat sem kellett kiadni a vaspántos ládából.

Talán egyedül az egyetlen Köves Mihály tudta az egész városban, hogy miért szűnt meg a veszedelmes gyujtogatás!...

engem presszionáltak, hogy javaslatot hozzak a Ház elé. Igen határozottan kijelentem, hogy e javaslat benyújtására engem sem e teremben, sem e termen kívül senki sem presszionált. Sőt... Talán éppen azért kellett küzködnöm, hogy megtehessem...

Rakovszky István erre is tudott kádeneciát.

— Elég szomorú! — kiáltott közbe.

— Nem szomorú, egyáltalán nem! — riposztolt a miniszterelnök. — Ne értse félre a képviselő ur! Nem ott kellett én nekem küzdenem, a hol a javaslat benyújtására e felhatalmazást megadják. Csak azt akartam mondani, hogy voltak, a kiknek véleménye eltért az enyémtől arra nézve, hogy a javaslat előterjesztendő e avagy sem.

Ez után a rövid, de sikerült előcsatározás után áttért a kormányelnök fejtegetéseinek érdemleges részére.

— Polónyi képviselő ur beszédében — ugymond — tagadott mindent, mindent a világon. Tagadta, hogy a javaslat összhangzásban van az 1723-iki törvénnyel, tagadta hogy összhangzásban van a házítörvénnyel! Csakhogy azt nem tagadta, hogy összhangzásban van önönmagával... A latin közmondás azt mondja: qui minium probat, nihil probat; én ezt így módosítom: qui omnia negat, nihil negat. Jól magyarul: a ki mindent tagad, semmit sem tagad!

— Én nem tagadok, — kiáltott közbe Polónyi.

— Géza, Géza, most is tagadsz! — figyelmeztette őt viharos derűtség közben Ugron Gábor.

A Rakovszky fejtegetéseivel jó ideig foglalkozott a miniszterelnök beszéde elején; végezetül azonban újra visszatért rá.

— Hiába, nem tudok megválni Rakovszky képviselő urtól! — kezdte udvarias mosolylyal. A néppárt határozati javaslatáról mondott egy pár szót.

— Rakovszky képviselő ur — ugymond — azt állította felszólalásában, hogy, a mikor Zichy János gróf indítványát megtette, Rakovszky ur látta a tanácsalanságot az arezum kifejezésén. Látta, hogy Szilágyi Dezső barátomhoz ültem, hogy fele konferáljak... Mondhatom, hogy a képviselő ur nagyon rossz pszichológus, ha azt olvasta az arezomról. Hát még ha tudná, mit beszéltem én akkor Szilágyi Dezsővel...

— Bizony, bizony! — bölintott hozzá Szilágyi.

— Elmondom neki! — folytatta nagy tetszés és derűtség közben a miniszterelnök. Ezt mondtam: ez a módosítás igen ártatlan alakban jön ide... a világról sem mondtam, hogy csempészik!... Az ártatlan külszin alatt azonban nagy veszedelem lapang, mert egyenesen a kérdés elhomályosítását célozzák, a mikor törölni óhajtanak a javaslatból annak hangoztatását, hogy az összhangzásban van az 1723-iki törvénnyel. Ezt mondtam. Hát ez tanácsalanság?

Ép most következett a beszéd csattanója, mely meglepetésszámba ment ugyszólván az egész Ház részére. A miniszterelnök kijelentette, hogy nem engedi ugyan törölni a javaslatból annak az elvnek deklarálását, hogy a trónörökös házassági nyilatkozatának tartalma összhangzásban van az 1723-iki törvénnyel, hajlandó azonban elfogadni, sőt a részletes tárgyalás során ő maga fogja indítványozni olyan pótlás beiktatását, mely a néppárt által indítványozott szöveget (az igazságügyi bizottságban Szilágyi Dezső által formulázott jogtételt) tartalmazza.

Az egész Ház tapsolt és éljenzett. Mindenki előtt tisztán állott, hogy itt a miniszterelnök egy ravasz politikai taktikát parirozott bámulatos diplomáciai ügyességgel. Rakovszky István és társai így állították fel az okoskodásukat: vagy elfogadják a miniszterelnök a módosítást (a mely a Szilágyi tételének szöszszerinti szövege) s akkor elérjük, hogy a javaslatból a főhercegi nyilatkozat és az 1723-iki törvény közötti

összhangzás deklarációja kimarad, vagy pedig nem járul hozzá a módosításhoz, a mely esetben a Szilágyi Dezső tétele ellen lesz kénytelen állást foglalni... Nos, hát nem történt egyik sem. A miniszterelnök belelátott a kártyákba s nem tette meg azt a szivességet Rakovszky Istvánnak, hogy belemenjen a csapdába. Vajjos képes lesz e Széll Kálmán holnap egy futó mosolyt elnyomni, a mikor majd az egész néppárt vele együtt le fog szavazni az ő módosítására...

A javaslatot általánosságban megszvavazták, az ellenzék határozati javaslatait pedig mellőzték. A Barabás Béla határozati javaslatát nem fogadta el Ugron Gábor sem.

Quitt.

Kakucsi Barna a legelegánsabb nyakendőjét kötötte fel, kifogástalan fehér mellényt, barna kájerrokkot öltött, igen természetesen gondosan kiborotválta előbb állát, illatos kenőcsrel a szokásos könnyed állást adta meg bajuszának, aztán mikor készen volt mindezzel, rágyujtott egy pompásan szelelő csempészett szivarra — igazi uraság nem sziv trafikot — s kifeté indult öltözőszobájából.

A léposón eszébe jutott valami.

Kakucsi Barna visszatért szobájába s lerakta az öltöző asztalra óráját, gyűrűjét, inggombjait.

Ezek helyébe előkeresett egyik fiókból egy dobozt, mely tele volt értékes apróságokkal s nem kis fáradsággal válogatott ki belőle egynehány olyan gombot, melynek éppen semmi értéke nincs.

Kakucsi Barna így okoskodott: ahhoz van jussom, hogy az ingem szétnyílását megakadályozzam, de ahhoz nincs, hogy innen bármi értékes dolgot elvigyek, ha már úgy állok, hogy az aktívák nem fedezik a passzívákat.

Még ötven forint volt a tárczájában, öt szivar a zsebében, mikor kilépett a hatvani-utcai palota kapuján azzal az eltökélt szándékkal, hogy soha se lépjen oda vissza többé.

Minden valószínűség szerint igaza volt, távoznia kellett. Már a kapuban látott embereket, kik minden kétséget kizárólag csak azért álltak ott, mert a hivatalos lapban, még pedig nem az elején, hol a kinevezések vagy rendjelviselési engedélyek szoktak közölni, hanem hátul, hol egy sor hirdetés ára 6 krajczár, megfordult a Kakucsi Barna neve.

Távolból egy pár ismerős arca is megvilant szemében.

Kakucsi Barna vigasztalhatta magát azzal, hogy ezeket a régi barátság hozta ide. Meg akarnak venni a licitacitációon valamit, hogy emléket birjanak tőle.

Nem akart találkozni velük, csupán csak azért, nehogy kellemetlen legyen azokra nézve a találkozás. Beoson az ujlág-utca sarkán és eltűnt előttük.

Ez is gavallérodolog, az ember pedig, a mért megszűnt a kaszinóban, gyepen, szinpadon (értsd a kulisszák mögött) töngréber lenni, koránt sem szűnt még meg ozzel gavallér lenni.

A végén, a mit nem fedeznek az aktívák, majd fedezni fogja a család, mert a Kakucsi-bárók bizonyosan nem engedik meg senkinek azzal dicsekedni, hogy nekik egy Kakucsi adósuk maradt. Eltartanak bizouyára őt is szivesen, de ő nem fogadja el.

A végén is egy golyó nem olyan nagy dolog, ha már az embernek nincs egyéb hátra. Neki pedig mi is lehetne? Az élet örömeiből kivette a részét egészen, okos ember a keserűségéből nem kér ilyenkor.

Emlékszik egy pár pajtasára, a kik úgy jártak, mint ő s most diurnista minőségben szolgálgják a hazát és rendes foglalkozásuk közé tartozik egykori barátaiktól 5—10 forintot kérni — kölesön.

Köszöni alásan, ennél sokkal jobb a golyó pláne, a míg el nem kékik vele.

Bemegy egy vendéglőbe reggelizni. Éhes. Óráját nézné, de az nincs. A fali óráról megtudja, hogy elmúlt tizenkettő. Máskor is ilyenkor szokott reggelizni, eszik jó étvágygyal.

E közben csinálja a programot: el fogja olvasni a lapokat, kísértél a lánczidőre, ott kocsiba ül, athajtat a fogaskerekű vasutig, aztán besétál a sűrűbe oda, a hol a leges, de legeslegsűrűbb az erdő s ott végez.

Még csak felismerni sem fogják. Gondja lesz rá, hogy a lövés felismerhetetlenné tegye arczát teljesen.

Addig azpuban még van idő. Mivel töltse el? Hopp! Tini a Svábhegyen nyaral, bemegy hozzá elbucszni.

Tini, az ő kedvese. Kit fog vajjon ezután boldogítani, ha már Kakucsi Barna nem lesz? Ezután is úgy, olyan hidegen fog-e mindenkit visszautasítani, mint eddig tevő? Megteheti, Kakucsi Barna elég bőkezűen gondoskodott arra, hogy Tini megőrizhesse függetlenségét.

Talán még parthiet is csinál? Mért ne! Kakucsi Barna felkaczagott, hogy visszhangzott a berek belé. Egy kicsikét kesernyés volt a kaczagás, talán szerette Tinit egy parányit...

Eh, legyen így vagy amúgy, más blattrá tartozik ez. Kakucsi Barnának eszébe jutott elbucszni Tinitől s fölmászott a szép asszony nyaralójáig.

Tini elébe szaladt, nyakába ugrott, öleléssel, csókkal borítá el, alig-alig engedte szóhoz jutni.

— Tudtam, hogy eljön, — mondá, — vártam is.

— Hát itt vagyok kedvesem, ha várt reám. Ugyan nem sokat időzhetek kegyednél. Mennem kell, igen fontos elintézni valóm vannak.

— Tudom, mik azok, ismerem magát. Majd elintézheti máskor, vagy egyáltalán a legjobb lesz úgy, ha el se intézi. Megmondjam, mik azok?

— Kiváncsi volnék rá.

— És ha kitalálom?...

— Akkor ki lesz találva.

— Nem, akkor teljesíti egy kívánságomat feltétlenül, bármi legyen az.

— Feltéve, hogy tehetségemben áll.

— Gilt. Tehát maga most ezt gondolta ki: Kakucsi Barna mától kezdve ágról szakadt szegény, Kakucsi Barna úgy is kivette a részét minden gyönyörűségéből s most nem akarja senkinek megszerezni azt a gyönyörűséget, hogy őt nélkülözni lássa, tehát...

— Tehát? Folytassa, a mese kezd érdekes lenni...

— Tehát Kakucsi Barna még egyszer ölelni akarja az ő Tinijét, ki kizárólag csak az övé, az övé volt és övé marad s azután főbe lövi magát.

Kakucsi Barna felállott az utolsó szavak alatt s Tini kezét ajkához emelte.

— Nyert. Mit kíván?

— Hallja meg tehát, ezt kívánom:

Kakucsi és siklódi Kakucsi Barna báró, miután megtette azt a bolondot, hogy a kis Tinit elszöktette szüleitől, aztán kineveltette, aztán egyenként neki ajándékozta pénzét, papírjait, uradalmából kettőt, stb. stb., csak épen a szívéből nem adott egy darabkát se: most a többi ostobaság után elköveti a legnagyobbat, neki adja a szívet egészen, itt marad a kis Tininél vacsorára, itt várja be a reggelt s reggel Kakucsi Barna báró felmegy a belügy-miniszteriumba és utlevelet kér egyenesen Madridig maga és egy nő utitársá részére.

Nem kértem, elfogadja-e, megnyertem, köteles elvégezni!

— Egy kis változtatással szívesen.

— Mi az?

— Rendelkezésemre bocsát előre ezer forintot.

— Jó. Szabad tudnom, mire?

— Mért ne. Urason akarom honorálni azt az esperest, a ki megadja a dispenzációt.

Ez a pont nem volt a Tini programjában, de azért megeskolkta Kakucsi Barnát érte.

S. J.

SZINHÁZ.

Essex gróf. Tegnap este Laube Henrik e című tragikus történeti színműve került előadásra szép számú közönség jelenlétében. A darab eléggé régi eredetű, mindazáltal ma sem vesztett értékéből s élvezettel szemlélheti a közönség, kivált ha oly jó előadásban kerül színre, mint az este.

A szereplők közül Komjáthyt illeti az első dicséret, aki Erzsébet angol királynő szerepében remek alakítást mutatott be. A kiváló művésznek játékát tetszéssel kísérte a közönség és sok-sok tapssal jutalmazta.

Fái Flóra, mint a királyné udvarhölgye elegáns megjelenésével, öntudatos játékaival szolgált rá a teljes elismerésre. Különösen hatásos volt örülési jelenete, mely után többször zajosan hívták lámpák elé.

A többi szereplők, köztük Komjáthy, Nagy Gyula, Tanay Frigyes, szintén tehetségük javával igyekeztek a darabot a legkedvezőbb alakban mutatni be.

Jelentés és kérelem

az „Erzsébet királyné ösztöndíj-alapítvány“ ügyében.

A napokban mult két éve annak, hogy azon általános nemzeti gyász hatása alatt, a mely nagyemlékü felséges királynénk megrendítő elhunytá folytán nehezedett hazánkra és nemzetünkre, egy „Erzsébet királyné ösztöndíj-alapítvány“ létesítése iránt indítottunk mozgalmat azzal a nemes szándékkal, hogy az alapítvány a debreczeni ref. kollegiumban tanuló egy vagy több legszorgalmasabb és legjobb előmenetelű szegénysorsu ifjunak felekezeti különbség nélkül való jutalmazására és elősegítésére használtatván fel, ez ősi főiskolában, ref. egyházunk és városunk méltó dicsekedésében folytonosan s az idők végeig fentartsa és hirdesse a nagy királyné áldásos emlékezetét s az iránta érzett hálás kegyeletet.

Az általunk készített „Felhívás“, amelyet szűkebb körű megállapítás után városunk értelmiségének legkülönbözőbb köreiből összehívott lelkes férfiak értekezlete magáévá tett, rövid idő alatt igen szép eredményre vezetett, mert az önkényes adományokból 6004 korona állott, mint befizetett s takarékpénztárilag kezelt összeg az alapítvány céljára rendelkezés alatt f. 1900. évi június 30-án, a következő 1901. évi jan. 1-én pedig, még ha újabb adományok nem járulnak is az alapítványhoz, az alapítványi tőke a kamatok hozzájárulásával körülbelül 6150 koronára fog felemelkedni.

Midőn ez örvendetes eredményről a t. közönséget tájékoztatni kedves kötelességünknek tekintjük s ekként jelezzük azt, hogy az „Erzsébet királyné ösztöndíjalapítvány“ mostani tőkeerejével is egyike leendő főiskolánk legtekintélyesebb hasonezélú alapítványainak, a mely úgy a nagy királyné emlékéhez, mint főiskolánkhoz e tekintetben is teljesen méltó, egyuttal nem mulaszthatjuk el ez alkalommal sem, hogy mindazoknak, a kik egyrészt a megboldogult királyné Ő Felsége iránt való kegyeletből, másrészt ősi főiskolánk iránt érzett hálából és ragaszkodásból a fent jelzett tekintélyes alapítványi összeg megteremtésé-

hez adományaik, vagy másféle közreműködésük által hozzájárulni kegyesek voltak, őszinte köszönetünket és tiszteletteljes elismerésünket nyilvánítsuk. Minthogy az adakozások folyamán az adakozók nevei adományaikkal annak idejében a hírlapokban közölve voltak: mintegy további buzdításul, ezuttal csak a legnagyobb összegek adományozóit említjük fel ismételve, míg a teljes névsort a gyűjtés befejezése s az alapító oklevél elkészülte után és az utóbbival együttesen fogjuk még egyszer hálás elismerésünkekel kapcsolatban nyilvánosságra bocsátani.

A legnagyobb összegek adományozói között találjuk első sorban gróf Degenfeld Sándor egyházmegyei gondnok urat, a ki nemes áldozatkészséggel szokott mindenkor előjárni ott, a hol egyházi és iskolai érdekeink támogatásáról van szó, a ki nevével együtt 300 koronát adományozott az alapítványra.

200 koronát adományoztak egyenként: a Debreczeni Dalegylet, a mely tisztos testület kiváló buzgalommal karolta fel az ügyet s egy műkedvelői előadásban is nagy érdeme van, a mely 700 koronát jövedelmezett az alayitvány javára, a Debreczeni Első Takarékpénztár, Reichmann Ármán, az izr. hitközség elnöke és Márk Endre, kollégiumi ügyész, ügyvédi kamarai elnök, a kinek nemcsak tekintélyes adományáért, hanem más tekintetben is legtöbb érdeme van az alapítvány körül, minthogy alólírott által felkértevé, egész lelkesedéssel vette kezébe az ügyet s fáradhatlan buzgóságot fejtett ki úgy a mozgalom megindítása és a gyűjtés körül, mint az adományok beszedése és kezelésében kezdettől fogva mai napig.

Külön kell megemlékeznünk minden jóért és szépért ifjui hévvel lelkesedő nagyérdemű püspökünk, főtiszt. Kiss Áron urnak 120 koronát tevő kegyes adományáról.

100-100 korona adománnyal járultak a nemes ezélhoz: gróf Teleki László Gyula, dr. Wolaffka Nándor r. kath. v. püspök, az Alföldi Takarékpénztár, Biedermann József, a debreczeni izraelita hitközség, Hartstein Péter, s a debreczeni ref. főgymnasium tanári kara.

50-50 koronát adományoztak: dr. Kola János orsz. képviselő, dr. Magoss György ügyvéd, a szállodások és vendéglősök társulata, a debreczeni termény és áru-raktár, a debreczeni István-gőzmalom, a hódmezővásárhelyi négyelet, a békésbányai ref. egyházmegye, Horváth István, az orth. izr. hitközség, dr. Kemény Mór ügyvéd, az EMKE debreczeni fiókja, Udvarhelyi Géza városgazda, a debreczeni pinczér-egylet.

60 koronát adományozott Horváth János építész.

Különös elismerést érdemelnek még a gyűjtés körül kifejtett fáradhatlan buzgókodásukért Ilosvay Endre szatmármegyei főszolgabíró ur, a ki négy ízben, összesen 137 koronát gyűjtött és küldött be, továbbá Vetéssy Béla ur, a ki 106 koronát szolgáltatott át gyűjtésének eredménye gyanánt. De méltó elismerés illeti egyházkerületünk esperesi karának két érdemes tagját: Szabó János és Széll Kálmán urakat is, a kik a maguk körében az alapítvány javára szintén eredményes buzgókodást tanusítottak.

Az adományok nagyobb része városunk lelkes közönségének áldozatkészségéből származott s valóban jólesett szemlél-

nünk, hogy a főiskolánk iránt való jóakarattal városunk művelt közönségében ez alkalommal is felekezeti különbség nélkül nyilatkozott meg, a minek bizonyítékául elég rámutatnunk az adakozók díszes sorozatára. De különösen is ki kell emelnünk e tekintetben izraelita polgártársainkat, a kik az épen kereskedői körből utólag megindított parallel gyűjtési mozgalom daczára is, félre nem ismerhető készséggel és buzgósággal karolták fel az alapítvány ügyét, nem árulván el oly visszautasító féltékenységet főiskolánk iránt, mint némelyek azok közül, a kiket régebbi és szembeötlőbb hála kötelezettség csatolhatna az alma materhez.

Midőn a fentebbiekben a szíves adakozókat az alapítvány mostani állásáról tájékoztatni s köszönetünket ismételve kifejezni kívántuk, tudatjuk egyuttal lapunk egész t. olvasó közönségével, hogy az alapítvány javára adományokat még folyvást elfogadunk, annyival inkább, mint hogy bizonyára nagyon sok egyházi és világi buzgó férfiú van még kerületünkben, a kik a nagy királyné iránti kegyeletből s főiskolánkhoz való benső ragaszkodásuknál fogva az alapítványhoz járulni hajlandók lesznek, mihelyt arra figyelmezők felhívják.

Tisztelettel és bizalommal kérjük fel tehát a nt. esperes és lelkész, valamint tanár és tanító urakat s más buzgó világi férfiakat is, hogy ez alapítvány ügyét újabban is pártfogásukba venni, ahhoz bármily csekély adománnyal hozzájárulni és saját ismeretési körükben lehetőleg adományokat gyűjteni is szíveskedjenek, hogy annál több jóra való, szegénysorsu ifju s annál hatályosabban érezhesse majdan főiskolánkban ez alapítvány áldásait s hogy annál méltóbb legyen az alapítvány az elhunyt felséges királyné halhatatlan nagy nevéhez is.

Az alapítványt a jövő év tavaszán fogjuk az alapító levél bemutatásával együtt, melyben az összes adakozók nevei megörökíttetnek, a tiszántuli ref. egyházkerület közgyűlésének bejelenteni, minek folytán az 1901-2. tanévben már az alapítvány megnyílik s kamataiból a megfelelő ösztöndíjak kiadhatók lesznek.

Az adományokat *Márk Endre* kollegiumi ügyész ur kezéhez kérjük továbbra is küldeni, aki páratlan buzgósággal intézi folyvást az alapítvány ügyeit s gondoskodik arról, hogy a begyűlt összegek azonnal gyümölcsözőleg helyeztessenek el.

Azon érdemes férfiak, a kik egyházkerületi közgyűlésünknek tagjai s az alapítványhoz, bizonyára csupán azért, mert figyelmezőket kikerülte, még eddig nem járultak, a napokban összeülendő közgyűlés alkalmával is átadhatják e nemes ezétra szánt adományait *Márk Endre* ügyész urnak, a ki nyomtatott felhívással kapcsolatos gyűjtőleveket is bocsáthat kívánatra bárkinek rendelkezésére.

Tisztelettel kérjük végül azokat, a kiknél még gyűjtő-ívek vannak, hogy azokat az adományokkal együtt szintén beküldeni méltóztassanak.

Debreczen, 1900. nov. 8.

Dr. Bacsoni Lajos,

HIREK.

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: A nagytemplomban *Biró János* s. lelkész, a kistemplomban *Kovács Zsigmond* s. lelkész, a Kossuth-

utezai templomban *Mitrovics Gyula* lelkész, az ispotálytemplomban *K. Tóth Kálmán* lelkész.

A r. kath. templomban: Reggel 7 órakor esendes mise, mondja *Szöke János*. 8 órakor deák-mise. 9 órakor énekes nagy mise, tartja *dr. Wolafka Nándor* v. püspök, utána szentbeszéd, tartja *Szöke János*. 11 órakor esendes mise, mondja *Molnár Kálmán*. Fél 12 órakor esendes mise, mondja *Brövesel Lajos*. Délután fél 3 órakor kereszténytanítás, tartja *dr. Wolafka Nándor*. 3 órakor litánia, tartja *Szabó István*. 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. 5 órakor *Jézus Szíve* ájtatosság szentbeszéddel, körmenettel, tartja *dr. Wolafka Nándor*.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor *Materny Lajos* főesperes tart istentiszteletet.

— **Az automobil a zárdában.** A modern technika új vívmányát, az automobil kocsit, mely most városunkban van, ma délelőtt bemutatták a zárdá növendékeinek. *Wolafka Nándor* dr. vál. püspök meg akarta a növendékeket ismertetni az automobillal s e végből megkérte *dr. Bárdy Géza*t az automobil társaság jogtanácsosát, mutassa be a növendékeknek. Az automobilt 11 órakor a zárdába vitték, hol a növendékeknek *dr. Bárdy Géza* mutatta be s magyarázta meg az automobil szerkezetét, a kocsii előnyeit s azt a fontos szerepet, melyet az automobil a közel jövőben hivatva van betölteni. Majd a növendékek csoportonként végig kocsikáztak az utozán az automobilon.

— **Öngyilkosság-e vagy szerencsétlenség.** Súlyos csapás érte *Szalai István* Borz-utca 12. szám alatt lakó talyigást és családját, míg ő a feleségével távol volt, meghalt a legidősebb fia. A padláson találták egy összebogazott kötélben csüngni holtan. Hogy szerencsétlenség vagy öngyilkosság történt-e, azt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni. Tegnap délután, míg a szülők távol voltak, a három gyermek bujósokát játszott. Játék közben a legidősebb fiú, a 12 éves *Sándort* sehol sém találták. Mikor hosszas keresés után sem találtak rá s végre is kiáltozni kezdte a két kicsi a bátyjuk nevét, hogy jöjjön elő, majd a nagyanyjukkal együtt kezdték keresni az elveszett gyermeket, jó ideig hasztalanul. Felmentek végül a padlásra is. Ott csüngött az elveszett fiú egy ruhaszártó kötélben élettelenül, a kötél hurokszerűen nyakára volt esavarodva. Azonnal megszábadították rettenetes helyzetéből, de már akkor nem volt benne élet. A helyszínen megjelent orvos csak a beállott halált konstalálhatta. Lehetséges, hogy a kötél akkor akadt a nyakára mikor a lábainál levő gerendán akart átlépni, de az illetékes körök inkább valószínűnek látják, hogy öngyilkosság forog fenn, mert alig hihető, hogy a nagy fiú ilyen szerencsétlen véletlennek lett volna áldozata s ne tudott volna szabadulni rettenetes helyzetéből, bárha a szerencsétlenül járt gyermekkel jól bántak és semmi oka nem lehetett az öngyilkosságra.

— **A titkár urak.** Uriruhába öltözött családok látogattak be *Derecskén* egyik jó módu gazda udvarába, kik magukat egyik budapesti gépgyár titkárának és igazgatójának adták ki s azt mondták az embernek, hogy ők kazánvizsgálatra vannak kiküldve. Az ember gyanu nélkül fogadta az elegáns urakat, kiknek egyike azt parancsolta neki, hogy bujjék be a kazánba s ő majd kívülről gyertyát tart be, hogy a vizsgálatot meg-ejthessék. Az ember engedett a felhívásnak, bebújt a kazánba s míg az egyik égő gyertyával ott maradt a kazán előtt, a másik bement a szobába s onnan az ember tulajdonát képező hatvan forintot és egy ezüst-órát ellopott.

Később eltávoztak. Az embernek valami dolga akadt a vasutnál s hirtelenében

követte a két urat, kik ekkor már egymásra kést rántva veszekedtek az uton, mert a lopott holmin nem tudtak meg-egyezni.

Az ember gyorsan visszatért, hogy megnézzé pénztét, de persze csak a hült helyét találta. — Rémült arezezal futott vissza a két urhoz, de azok ekkorra már gyalogszerrel eltűntek előle.

A egyik család alacsony, középszerű természetű, mintegy 40 év körüli egyén. Haja vörös és az arca himlőhelyes; a másik középszerű természetű 30—32 év körül levő egyén, elegáns öltözetű, szemével kancsalit és a lábára biczeg, de lehetséges, hogy e szokást csak a hatóság félrevezetésére használja.

A károsult ember ma bejött Debreczenbe s panaszt tett a esendőrségnél, mely a nyomozást azonnal megindította a jeles két firma ellen.

— **Szerencsétlenül járt talyigás.** *Bogdács János* deszkákat szállított a gazdasági tanintézetből a városba. Utközben az egyik lazán álló deszkát akarta megigazítani, mikor egyszerre az egész talyiga rakomány felborult s *Bogdácsot* maga alá temette. Társai csakhamar kiszabadították kritikus helyzetéből, de már a ráhullott súlyos teher jobb lábát bokában ketté törté. A nagy vérvesztéséget szenvedett embert be-szállították a kórházba.

— **Rablótámadás a Csapó-utezán.** Tegnap este 6 óra körül a város egyik legnagyobb forgalmu utczáján, a Csapó utczán rablótámadás történt. *N. Z.-né* urnő egyik ismerősénél volt látogatóban s hazamenet két csavargó ugrott eléje s pénztét követelték. Nem volt senki a közelben, ki a meg-rémült urnő segítségére siethetett volna s halálra rémülten adta át a pénztárcáját a két utonállóknak, a kik a szomszéd utczában tűntek el. A rendőrség erélyesen nyomoz a vakmerő utonállók után.

— **Jövő heti bűnügyi főtárgyalások.** 1900. november hó 12-én, hétfőn: *Schwarz Zsigmond* és társa ellen hamis tanúzás bűntettéért.

November hó 13-án, kedden: *Major István* ellen királlysértés vétségéért; ifj. *Kerekes Ferenc* ellen hatóság elleni erőszak bűntettéért; *Takács Bálint* s társai ellen lopás bűntettéért; *Juhos Zsuzsanna* ellen lopás bűntettéért.

November hó 14-én, szerdán: *Ferencsik György* és társa ellen súlyos testi sértés bűntettéért; *Szűts István* és társa ellen lopás bűntettéért; *Orbán Julianna* ellen lopás bűntettéért.

November hó 15-én, esütörtökön: *Tar Gáborné* s társa ellen, lopás bűntettéért. *Ungvári János* s társa ellen, lopás bűntettéért.

November hó 16-án, pénteken: *Mikó Antal* ellen, zsarolás vétségéért. *Végh Károly* ellen, lopás bűntettéért. *Kiresi Ferenc* ellen, zsarolás kísérletéért. *Skót Ferenc* ellen, emberölés vétségéért. *Ambrus Péter* ellen, könnyű testi sértés vétségéért. Ugyanaznap ítélethirdetések.

— **Elfogott óratolvaj.** Nemrégben *Revitzky József* földbirtokosnak ismeretlen tettes ellopta értékes aranyóráját. A rendőrség kinyomozta a tettest *Bogdán József* notárius zsebtolvaj személyében, a ki az ellopott aranyórát *Miskolezon* értékesítette.

— **Összevert községi rendőr.** *Rác Sándor* és *Kiss Ferenc* együtt mulattak *Klein Józsefné* sámsoni köresmájában. Mikor aztán verekedni kezdtek s az üvegeket meg székeket vágták egymás fejéhez, az előhívott *Sándor* *Ferenc* községi rendőr felszólította őket, hogy távozzanak. A két részeg ember annyira feidühödött ezen a

kiutasításon, hogy a rendőrnek estek s földre teperve irgalmatlanul eldöngették. Husz nap kellett, míg kigyógyult a rendőr sérüléseiből. A törvényszék, enyhítő körülménynek véve, hogy vádlottak ittas állapotban követték el tettüket, 3-3 havi fogházra ítélte őket. A kir. ügyész a vádlottak terhére súlyosbításért appellált.

— **Libatolvajlás.** Tóth Anna h. dorogi lakos tanyájáról egy paraszt asszony 11 libát elhajtott. A károsult asszony eselédje azonban észrevette a tolvajlást, lóra ült s H.-Nánás közelében utólérte a tolvaj asszonyt. Tettét beismeri, de azzal védekezik, hogy a libákat az uton találta s azért akarta haza hajtani, hogy el ne tévedjenek. Természetesen megbüntetik a jóakaratu asszonyt.

x **Képezdét végzett fiatal leány** — német, magyar nyelvvel — irodába díjoknak ajánlkozik vagy gyermekek tanítását elfogadja. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— **Helyreigazítás.** Lopott bőrök czim alatt jelent meg tegnapi számunkban egy közlemény, melyre vonatkozólag dr. Ujlaki Hugó védőtől annak közlésére kértünk fel, hogy Steiner Leopold orgazdaság büntetvével volt ugyan vádolva, de ez alól felmentetett és csupán tulajdon elleni kihágás miatt ítéltetett el, de nem 14 napi fogházra, hanem 14 napi elzárásra.

— **Szerencsétlenség munka közben.** Schmiéd János pályáőr több társával petróleummal telt hordókat rakott ki egyik kocsiból a vásártéri állomáson. Emelés közben a hordó megcsuszott s Schmiédnek a jobb kezére esvén, három ujját összezúzta. A szerencsétlenül járt 52 éves, családos ember kezét alighanem amputálni fogják.

x **A Török A. és Társa** budapesti cég mai lapunkhoz csatolt mellékletére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

x **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, a kik étvágyhiányban, felfuvódásban, gyomorgöresökben és rendetlen székelésben szenvednek, de „Moll-féle Seidlitz por“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvéttel. Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5.)

x **Lapunk mai számához** mellékeljük az új pénzintézetnek, a „Korona Takarékos és Hitelszövetkezet“ nek aláírási felhívását. Felhívjuk reá olvasóink figyelmét, mert annak tartalma azt mutatja, hogy az alapítók közérdekből komoly czél megvalósítását tűzték ki feladatukul. A szövetkezet a közönség körében jó fogadtatásra is talált, mert a társadalom minden rétegéből már eddig is nagy számmal jelentkeztek tagok, kik már közel 2000 törzsbetétet jegyeztek. A szövetkezet működését 1901 január 1-én kezdi meg, üzleti helyisége Egyháztér, dr. Kola-házban lesz, addig a főlvételek az aláírási felhívásban foglalt módon történik.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden **bajuszpedrő készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem töri, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpentint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszertárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszertárában H.-Szoboszlón.

x **Csak 4 koronáért 200,000** korona nyerhető. Különösen kedvező nyeresi esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerű sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezes-

ség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy az ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Memzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizella-tér, Haas-palota) mielőbb, de légkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyuttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárúsító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztosságot nyújtja.

— **Gyilkos suhancz.** F. hó 5-én éjjeli 1 óra tájban Fedoresák Károly, rákóczi-i (Jász-Nagy-Kun Szolnok megye) gőzmalmi gépészt ismeretlen tettes az utcán meggyilkolta. Az áldozat mellett egy fabicskát találtak. A bűntényről sürgönyileg értesítették a helybeli esendőrszárnyparancsnokságot, a ki azonnal megindította a vizsgálatot. A terhelő gyanu Szabó György kemesei születésű 21 éves suhanczra irányult, a ki az utóbbi időben, mint minden Fedoresáknál szolgált s a ki a gyilkosságot követő reggelen Budapestre szökött. A megküldött személyleírás alapján tegnap sikerült ott elfogni s azonnal átküldték a szolnoki ügyészséghez. A gyilkos beismeri tettét.

x **Naponként 100,000** család iszik Messmer-féle theát. A középosztályban is mind nagyobb mérvet ölt a thea-élvezet, miután ez ital előnyeit legfőként a Messmer-jelzéssel forgalomba kerültől tanulták megismerni és azt körükben tovább ajánlják. Próbaesomagok 1.—, 1'25, 1'60 és 2 koronáért kaphatók: Debreczenben, Csanak Józsefnél.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Vasuti szerencsétlenség.

Brüsszel, nov. 10. Az a személyvonat, a mely ma reggel indult el Baulayból, Braine L'Allend állomáson, nem messze Waterlootól, összeütközött egy tehervonattal. A személyvonat első kocsijai és gépe, ugyszintén a tehervonatnak néhány kocsija teljesen összezúzódott. Az eddigi jelentések szerint a tehervonat fűtője és mozdonyvezetője meghalt, tizenegy utas pedig súlyosan megsérült. Az utóbbiak nagyjából munkások voltak, a kik Brüsszelbe akartak utazni.

Elsülyedt gőzösök.

Cherbourg, nov. 10. Az India nevű hamburgi gőzös, amely Northsieldből közénrakománnyal Reggióba ment, november 7-én délután az Amarillis nevű angol gőzossal találkozott, amely vészjelet adott. Az India kapitánya, Piper, segítségére akart menni az angol hajónak, de egy nagy hullám az Indiához vetette az Amarillist, úgy hogy az India a vízvonat fölé átfurva rögtön elsülyedt. Az Amarillis az India legénységéből tizenhét embert fölvevett és Cherbourgban partra tette őket. Az India legénységéből három ember eltűnt. Piper kapitány hősiességgel viselkedett.

London, november 10. A Dublinból elindult „City of Vienna“ gőzös szerdán délelőtt a Bristol-esatornában egy ismeretlen gőzossal összeütközött és azonnal elsülyedt. A hajó 20 emberből álló legénységéből csupán a fűtő menekült meg.

A délafrikai háború.

Pretória, november 10. Híre jár, hogy Dewett tábornok a Reutbergdrift melletti ütközetben a lábán megsebesült.

Bloemfontein, november 10. A burók tegnap 12 mérföldnyire innen két farmot szálltak meg.

Hága, november 10. A bur küldöttség kedden Franciaországba utazik, hogy Krüger elnökkel találkozzék.

A kínai háború.

London, nov. 10. A Daily News sanghaji tudósítója azt táviratozza tegnapelőtti kelettel, hogy hivatalos helyen kapott értesülése szerint a kínai kormány formálisan megígérte a jangcevolgyi alkirályoknak, hogy a sanghaji taotajt nem fogja elmozdítani állásából. A paotingfui megszárlásokért felelős hivatalnokokat hétfőn ott agyonlőtték. Kínai lapok jelentik, hogy a császári kormány attól tartva, hogy a szövetségesek expedíciót küldenek Szinganfuba, kínai csapatokat rendelt Csangcefuba, hogy a szövetségesek esetleges előnyomulását megakadályozzák.

Hangversenyeink vendégei.

Debreczen, november 10.

A most megnyílt szezónban tartandó hangversenyeink színvonalának emelésére a hangversenyrendező bizottság több külföldi és hazai hírességet hívott fel vendégfellépésre.

A beérkezett ajánlatok közt nagy, sőt világszerte ismeretes nevek szerepelnek, bő alkalmat nyújtván a bizottságnak, hogy a hangversenyeinket — ha csak anyagi kérdések nem fogják akadályozni — a legválogatottabb műsorral rendezhesse.

A közönség tájékoztatására rövid szemlét tartunk a meghívni szándékolt vendégek felett.

1. **Thomson Cäsar,** a lüttichi zeneakadémia kiváló tanára, kitűnő hegedűművész. Játékát nemes temperamentum és meszerü technikai virtuozitás jellegzik. — Művészi körújain fejedelmi személyek is voltak hallgatói s a körut befejeztével a legkiválóbb konservatoriumok vetekedtek birtokáért, mire ő szülővárosának ajánlatát fogadta el.

2. **Bulss Pál,** a jelenkornak ha nem is legelső, de legedelgettebb baritonistája. Szász kamara- és porosz udvari operaénekes a berlini operánál. Szerepei a Vampyrban, Hans Heilingban, Zampában, de főképp Don Juanban és Bolygó Hollandiában ideálisan tökéletesek.

Legutóbb Tonio és az Evangeliumi emberben János szerepét alkotta meg utólérhetlenül. Szinpadon nem győzik dicsérni megjelenését, troubadourszerű lovagiasságát és mesteri mimikáját; hangversenyen a balladákban ér el phaenomenalis hatásokat nemes felfogásával és hihetetlen finom árnyékolásával. Különös előnye, hogy daczára meleg, setét baritonjának, a tenor magasabb régióit is erőltetés nélkül, bizton uralja és pedig anélkül, hogy hangjának színezete bármily esorbulást szenvedne.

3. **Türk Rohne Olga báróné,** kit külföldön az aristocraticus hangversenytermek esillagának neveznek. Német, francia, olasz lapok örömgadatulással emlékeznek meg róla, kit — egyszeri fellépés után — a Schubert-egylet a Schubert-érdem ezüst medaillonjával tisztelt meg.

A játékában nyilvánuló drámai erő és befejezett zenei készütsége felejthetetlenül teszik felléptét Don Juanban, Fidelióban, Fra Diavolóban, a Remete esengettyűjében, Hugenottákban, Istenek alkonyában, Varázsfuvolában, egyszóval mindazon szerepekben, melyek a moderna zenedráma elveinél fogva ugy zenei téren, mint mimikában s játékban teljes készütséget s képességet feltételeznek.

Mindazáltal, művészetének kifogyhatlanul gazdag kínesei jobban érvényesülnek a koncertterem zárt falai között, hol minden szótagnak, minden tactusnak megvan a saját körülírt és befejezett gondolata és értelme.

Türk Rohne báróné, diadalainak legszébbjeit művészi körútján (Berlin, Lipese,

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —

Németből: Dr. Ujlaki Hugó.

(Folytatás.)

13.

Helén úgy fogadta őt, mintha maga az ördög állana előtte, de Berta örvendő üdvözölte.

— Jó, hogy végre visszajött ön. Már kételkedni kezdtünk és épen most mondta Bernauné asszony...

— Semmit sem mondtam, — szakította félbe a tanácsosné. Valódi halálfélelem tükröződött vissza vonásain. — Istenem, mi jut eszébe? — sugta csaknem haragosan Berta fülébe.

Ez hangosan felkaczagott. — Látja, doktor? Alig tér ön vissza, mindjárt visszatér ismét a társaságba a hangulat. Tehát... a tanácsosné asszony semmit sem mondott. És most beszélje el... ah úgy... ön-től még kérdezni sem szabad... Lohengrin!

A doktor arc kifejezése a legvidámabb hangulatot árulta el.

— Nem sokára, Berta kisasszony, mindent szabad lesz tudnia, — szólott és azután mindnyájuk felé fordulva mondá:

— Végre, szavamot beváltani jöttem, hölgyeim. Holnap meg fognak velem ismerkedni önök kereskedői minőségemben, ha meg egyszer rám bizzák magukat a Varinán, ez alkalommal viharmentes, rövid tengeri utra. A titkostonácsos ur ígérését bírom már.

— De előbb tudnunk kell, hová, — szakította félbe Bernauné. — Ön utóvégre még valamely puszta szigetére tehetne ki minket.

— Az ön lábai alatt paradicsommá változnék, — szavalta. — De tréfán kívül engedjék holnap még Lohengrin szerepemet játszani és bizzák rá magukat az ismeretlenre. Megigérhetem önöknek mindnyájuknak, hogy a kirándulásnak fenséges vidám vége lesz — benső, érzésteljes hangon nézett Bertára — és vidám utójátéka. Tehát holnap reggel fél nyolczkor a pályaudvaron és nyolcz órákor a kikötőnél.

— Helyes; — felelte a titkostonácsos, leánya könyörgő pillantásai daczára.

Az urak székeket hoztak; megbeszéltek az utat, a ruhát, az időtartamot és mindenféle egyéb részleteket.

Mig azonban Berta egészen fel volt villanyozva, mikor az ismeretlenbe való kirándulásra gondolt, Helén szótlan maradt.

Komoly, kérdő pillantása hol a doktort érte, hol unokanővérét. És ezek ketten ismét csak egymás számára látszottak létezni... egymást multák felül az enyelgésekben.

Ekkor Santen ur véletlenül felvette a földre ejtett könyvet, melyet előbb a hölgyek olvastak. A mint a címét meglátta, meglepődve kérdezte:

— Ezt olvassák önök? E komoly irányzat ily fiatal hölgyeket vonzani képes?

Ez csaknem felingerelte Helént.

— Ebből megtudhatna ön, hogy oly férfiak is vannak, a kik a nőt nem csupán játékszernek tekintik szeszélyük kielégítésére. És ha e könyvben csak regényalakokról van is szó, a szerző csak úgy képes oly nemes alakokat rajzolni, ha ő maga is nemes, nagy jellem, amilyen kétségkívül mai napság ritkán található.

S.

Dresda, Prága, Köln, Monaco, Bologna, Budapest, Triest, Szt. Pétervár, Moskva, Varso, London, Páris, Zürich, Luzern, Innsbruck, Constanz stb.) aratta, hol Schubert, Mozart, Grieg, Hanslick, Taubert dalaival exczellált.

Legutóbb Bologna közönségét hozta extázisba Erzsébet (Tannhauser) nagy solójával, valamint Stradella egyik áriájával s a dalalkotás mezején páratlanul álló Schubert látszólag igénytelen dalával.

Tanítója Leibhart Baier bécsi mesternő volt.

4. **Kahlig Róza** asszony, kit a külföldi sajtó egyhangulag a felejthetlen (és pótolhatlan) **Papier Róza** méltó követőjeként és örököse gyanánt üdvözöl. Hangja tulajdonképen mezzoszoprán, de mellregistere lefelé oly pompásan fejlett, hogy az alt szerepeit is képes énekelni, még pedig csodálatos ragyogással. Programjának főcsemege Alkestisnek „Oh örök éj setét istenei!” kezdetű áriája. De mestere a világosabb interpretálásnak is. Brahms, Chopin, Schubert dalai, Moszkovszky, Jensen, Tosti, Franz dalkölteményei poeziától duzzadva ömlenek el ajkairól.

Legutóbb a bécsi Bösendorfer-terem vonzó ereje volt s a sajtó nem telik be nemes kifejezésének, meleg, lágy hangjának dicséretével.

5. A nemrég itt hangversenyző Schreyer nővérek atyja, a fiatal **Ondricek** ajánlja, ki unokafivére és tanítványa a prágai Ondricek Ferencnek. Fővárosi közönségünknek a jövő héten fog bemutatkozni, de híre már megelőzte jövetelét s mint a Láma mondja: erős versenytársa **Kubelí** nek.

6. **Buger Zsigmond**, cellóművész, a fővárosban domináló Kransevics kamaranégyesnek érdemes tagja. Kisérétében **Dióssyné Handel Berta**, esetleg **Alberti Werner** jönne.

7. A két évvel ezelőtt nálunk járt és jó benyomást keltett **Krummel nővérek** is ajánlkoznak vendégfellépésre. Meglepő eredménnyel cultiválják az összjátékot a zongorán. Két zongorán adnak elő ugyanazon darabot unisino.

8. **Hubay Jenő**, a külföldön is otthonos hegedűművész társaságában **Harry Falke** zongoraművészt hallanók. Műsorába néhány saját szerzeményét is fel szokta venni, de mint a modern mesterek interpretálója híres. Nálunk még nem igen ismeretes, de képességei iránt Hubay Jenő neve, ki készséggel fogadta őt társául — nyújt kezességet.

9. Tervbe vétetett a **Hubayné Gyese** meghívása is, mely esetben a kamarazene legjobb gyöngyeit élveznők.

10. A mult saisonokban itt járt **Takács operaénekes** is megígérte feljvetelét és ezuttal gondosan megválasztott programmot helyez kilátásba.

10. **Békey Józsa** magyar hegedűművész. zeneakadémiánkon művészi oklevelet nyert, Berlinben a **Joachim**-díjat nyerte el. **Albert szász király** ismételen meghallgatta. Vagy soloestére ajánlkozik, vagy **Patay Berta** (zong.) és **Camera Bianca** (cello) társaságában.

E fényes névsor örvendetes tanúságot képez arra nézve, hogy külföldön is jó hírnek örvendenek városunk hangversenyei s annál fájóbb volna, ha a rendezőség, csatlakozván közönségünk részvételében — egyik-másikat visszautasítani kénytelen lenne. Nehogy tehát utólagos komplikációk merüljenek fel, a rendezőség függőben tartja határozatát mindaddig, míg a látogató közönség érdeklődéséről félreérthetlenül tájkozva nem leend.

Csodálkozva és mosolyogva tekintett rá a doktor.

— Bravó! — mondá, kalapját megemelve. — Ki hát e mű magasztalt szerzője? — Még egyszer fellapozta a ezimlapot. — Arthur Ottó! Ismeretlen nagyság... bizonyára a tuezatírók egyike.

Helén gyorsan kivette kezéből a könyvet.

— Azt, hogy nem olvas irót, ki oly mélyen behatol az emberi lélek mélységeibe, mint Arthur Ottó, értem, — de, hogy a legkedveltebb és legolvasottabb modern szerzők egyikének nevét nem ismeri, azt...

— Oh... ez rémitő! — mondá a doktor.

Nevettek e szóharczon, aztán a sétátérre indultak.

Borzalommal vette észre Helén, hogy a doktor csakhamar ismét a Berta oldalán ment és hogy szándékosan előre siet vele.

Aggódva dobogó szive azt sugta Helénnek:

— Berta a romlásba fut, lelkiismeretlen udvarlójának áldozatául esik menstsd meg, mentsd meg őt. Ezalatt a doktor odahajolt szép szomszédnőjéhez és a napfényes „holnap”-ba vetett reményéről beszélt, arról a szerencséről, hogy a szigetről a legszebb lényt elrabolja, a boldogító gondolatról, hogy Berlinben ismét találkozni fog vele és az óra közeledéséről, melyben „minden, minden más fordulatot vesz.”

A Berta csinos arczoskájáról csaknem egészen eltűnt az enyelgő kifejezés, a kaczer mosoly. Csak fél füllel látszott hallgatni az élénk izgatottsággal beszélő doktort.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 44.

Bérletszünet.

Holnap, vasárnap, nov. 11-én két előadás:

Délután 3 órákor, félhelyárakkal

Egyiptom gyöngye.

Operette 3 felvonásban.

Este 7 és fél órákor, rendes helyárakkal, bérlet-szünetben, ujdonságul először:

A takácsok.

Színmű 5 felv. Irta: Hauptmann Gerhardt.

Színházi műsor.

Hétfőn, nov. 12-én, bérlet 46. sz. „C” — másodszer: **A takácsok**. Színmű 5 felvonásban.

Kedden, nov. 13-án, bérlet 47. sz. „A” — harmadszer: **A takácsok**. Színmű 5 felvonásban.

Szerdán, nov. 14-én, bérlet 48. sz. „B” — **Sulamith**. Zsidó dalmű 5 képben.

Csütörtökön, nov. 15-én, bérlet 49. sz. „C” — **A bibliás asszony**. Operette 3 felvonásban.

Pénteken, nov. 16-án, bérlet 50. sz. „A” — **A koldusdiák**. Nagy operette 3 felvonásban.

Szombaton, nov. 17-én, bérlet 51. sz. „B” — **A tücsök**. Színmű.

Vasárnap, nov. 18-án két előadás: délután félhelyárakkal: **A kis szökevény**. Operette 3 felvonásban. — Este 7 és fél órákor bérlet-szünetben: **A piros bugyellár**. Népszínmű 3 felvonásban.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen Minták kiválasztásra, — nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 85 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G. selyemgyáros Zürichben

cs. és kir. udvari-szállító.

Foulard-selyem-ruha

8 forint 40 krtól

A
Debreczen vásártéri közuti vasut részvénytársaságnak

a Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaságba történt beolvadása folytán ezennel felhivatnak az elől nevezett feloszló társaságnak netalán létező hitelezői, hogy amennyiben valamely követelést vagy bármely más igényt érvényesíthetni vélnek, ezt a jelen hirdetemény közzétételétől számítandó 6 (hat) hónap alatt tegyék meg, mert ellenkező esetben arra való tekintet nélkül fog a feloslás eszközöltetni.

A Debreczeni Helyi Vasut Részvénytársaság.

Látképes Levelező-Lapok

100 darabonként csomagolva, mindenik más s a legujabbak, jó izléssel összeválasztva

1 forint 10 krajczárért

kaphatók:

Komáromi J.

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.)

RIZ DOREE ABADIE

IGEN URAIM' A RIZ ABADIE

VALOBAN A VIAG LEGJOBB CIGARETTA PAPIROSA, MERT A MELLETT. HOGY MITUNO IZE VAN TELJES SZARAZSAGANAL FOIVA NEM PORIVOLODIK MEG S NEM IS DRAGA!

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

▼ rovatan az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Videkről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné

szabásati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakkkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

Eladó ház.

A Batthyányi-utca 4-ik számú ház szabadkézbe eladó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

ERZSÉBET SZŐLŐTELEP.

Szőlővessző eladás.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500,000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilváni őszi szállításra ezrenként 5 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet” szőlőtelep irodájában

Debreczen, Kossuth-utca 32.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYARTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZÜLT

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kirható: Forrácz Géza fő- és főközlet, Telegdy K. Lajos, Csokonai-nyomda és papírkereskedés, Szabó István, Csáthy Ferencz, Grünvald Bernát és Kcmenczy József uraknál.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.
Világraszóló cikk kivitel az összes országokba.
CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszert a

A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgyógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a minden államban bejegyzett Apáoza védjegyű zöld ólomzárón a fenti cég és e szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bementve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg 4 korona. Egy próba üveg a használati utasítás felsorolásával az elárúsítóknak az egész világról 1 korona 20 fillér.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **csodakenőcs**) utólrhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csontszű, ujjában pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyílt seb lett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden hülésből eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar cioszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, 1 korona 80 fillér.

Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely. Mind a két gyógyszer kiválósa felől egész levélútra való elismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésére az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beegedett cég és „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry” felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen cikkekből nincs, — ne vegyünk értéktelen kolyvalókat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry” gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák os. és kir. állami hivatalnokok szövetezetének.

Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.

Antal Vincze

uri divát szabó, a tisztviselő-
egylet szállítója
Debreczen, Simonffy-utca.

Van szerencsém tisztelettel t. rende-
lőim szives tudomására hozni, hogy üz-
letemet Simonffy-utczában, a szemben
levő helyiségbe helyeztem át.

Egyben ajánlom továbbra is
valódi angol, francia divat

szöveiteimet, melyekkel ez idő szerint is
teljes megelégedést nyertem b. rendelőim
részéről. Különben ezután is elvem leendő
és főszűrt fektetek az izléses kiállítás,
szabás és szolid árakra.

Magyar és diszruhákat

is a legszebb kivitelben készítek.
Magamat becses pártfogásukba ajánlva,
vagyok mély tisztelettel

Antal Vincze,
férfi szabó.

Nagy: Mondd csak kérlek Balogh, vettél már
magadnak egy osztálysorsjegyet?

Balogh: Még nem, mert nem tudom melyik
a legszerencsésebb főáruda.

Nagy: A legszerencsésebb főáruda

Bihari Ede

Budapest, IV., Városház-utca 14.

Gondold csak kedves barátom, minő
szerencsés ember, rövid idő alatt már
kétszer nyerték nála a jutalomdíjat.

Balogh: Mi az a „jutalomdíj“?

Nagy: Jutalomdíj, barátom, az a legnagyobb
nyeremény

600,000

korona. Én ebben a főárudában játszom
és mondhatom, hogy nagyszerűen szol-
gálnak ki, a húzás után azonnal laká-
somon van a húzási jegyzék.

Balogh: Mikor van az I. osztály húzása?

Nagy: Az már f. évi nov. 15. és 16-án van és

1/4 sorsjegy 12 korona, 1/2 sorsjegy 6 korona,
1/4 sorsjegy 3 korona, 1/8 sorsjegy kor. 150.

De nem ajánlatos sokáig késni, mert
közel a húzás előtt szörnyű nagy nála
a kereslet.

Balogh: Ugy, akkor azonnal rendelék ma-
gamnak egy sorsjegyet

Bihari Ede

füvelárusítónál

BUDAPEST, IV., Városház-utca 14.

Nyilvános kijelentés.

Ahírott arczkép-műintézet, hogy megmen-
kedjen művészileg és jelesen iskolázott arczképfestői
elbocsátásának kellemetlenségétől és hogy ezeket
tovább foglalkoztatni tudja, rövid időre és csak
visszavonásig elhatározta, hogy minden haszon és
nyereség elérése nélkül szállít

csak 15 koronáért
egy arczképet életnagyságban

(mellkép)

gyönyörű elegáns barokk-kerettel,
melynek legesekélyebbre becsült értéke is 60 korona.

Akinek tehát szándéka van saját vagy neje,
gyermekéi, szülei, testvérei, elhalt rokonai vagy
barátjai arczképet elkészíttetni, csak az illető fény-
képét (mindegy akárminő állásban van felvéve) kell
beküldeni és 14 nap alatt megkapja az arczképet,
melytől a legnagyobb mértékben el lesz ragadtatva
és meglepetve.

Az arczképhez való láda saját árban számítatik
fel. Megrendelések — melléklésével a fényképnek,
mely az arczképpel együtt sértetlenül visszaküldetik,
— utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mel-
lett fogadtatnak el.

A kitünő, művészi kivitelért és termé-
szethű hasonlatosságért kezességet vállalunk.

Az elismerő- és köszönő levelek
százai nyilvános betekintésre kívánatra bár-
kinek bérmetve megküldetik.

Arczkép-műintézet

„KOSMOS“

Wien, VI., Mariahilferstrasse 116. szám.

A legjobb

Dessert-
és
Gyógy-
borok

a

az

ACHAIA

bortermelő
társaságtól

Patrasban.

Legkiválóbbak

a Mavrodaphne

vörös és édes,

továbbá az

Achaier

fehér, de nem édes.

Főképviselet:

G. J. Schrauth,

BÉCS, IX., Frankgasse 4. b.

DEBRECZENBEN

kapható a

Csanak József

czégnél.

Gyors és biztos segély gyomorbeteg- ségek és azok utóbaiban!

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az
emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez,
a megromlott és hibás véralakítást eltávolítja (a mi az
egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a
gyomorhajt és p. elvágytalanságot, savanyu felbőgőst,
hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt,
vértelenséget, hányóhólyagot, női bántalmakat, bélbajokat,
a már 40 év óta jóvá bizonyult

Dr. ROSA-FÉLE BALZSAM

FRAGNER B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egész-
séges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze
földön híre. bevált háziszér.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral
drágább.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító és a hegedési elősegítő szer.

Minden gyúladás, seb és kelés gyógyítása biztos
sikerral jár, a női mell gyúladásánál, tejrekedés és ke-
ményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vér-
kelések, pokolvar és genyvedések, továbbá körömgeny-
edés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon,
keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál,
hothitemet képződéseknél stb. 50 év óta bevált

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő
hatása alatt.

Dobozban 35 kr-ával. — Postán 6 krral
drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai
Fragner B. gyógyszerésztől és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam
csomagolásán minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a
prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű
védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelent, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésztárában. EGER A. gyógyszerésztárában.
Debreczenben kaphatók:

Dr. Rotschnek V. Emil, Mihajovits István és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Főraktár a készítőnél FRAGNER B. os. és kir. udvari szállítóval, a fekete sas gyógyszerésztára Prágában
a Spornert-utca számon 203. szám.

Kwizda Ferencz János os. és királyi osztrák-magyar, román kir. s belgár fejedelmi udv. szállító kórházi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány

Cs. és Kir. mosóvíz lovaknak.

1 üveg ára 2 korona 80 fillér.

Közel negyven év óta udvari istállóiban, valamint nagyobb katonai és porcosi istállóiban használatban van erőltetői nagyobb erőkifejtések előtt s után, továbbá ficamodások, rándulások s ezek megelérése stb. képesíti a lovakat kiálló teljességgel az időjárásnak. Valódi csak főnti védjegyvel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden gyógyszerüzében és drogueriájában.

FENNÁLL 129 év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil ALAPITTATOTT 1772. évben.

az „ARANY EGYSZARVU”-hoz ozimzett

GYÓGYSZERTÁRA

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utczá 8. sz. a., a színház mellett.

Ajánlja első kézbéli gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek :

Fogporok — pépek	Bőr- és nem-gyógyszerek külön.	Czukorkák köhögéssől
Fogceppek — ragaszok		Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia
Szájvizek — labdacok		Fülfájás ellen — Sósorszeszek
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)		Seb- és tyukszemtapaszok
Mellszörpök — Csukamáj olajok		Fagykenők — Kószvényvászson
Gyermek-tápszerek		Hivatalos kötszerek
Gyomortisztító labdacok		Vérképző vaskészítmények

Illat és szépítőszereknek :

Arcc- és kéz-crémek	Legjobbak!	Illatos olajok és pomádék
Arcc- és hajporok		Bajusz- és hajnövesztők
Hajkenők és — festők		Gyógy- és pipereszappanok (szeploszappanok)
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki		Parfume-illatszerek
Mosdó- és szeplovizek		Füstölők
Glycerin-készítmények		Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek :

Juh-, ló- és marharuh ellen	Legjobbak!	Dió- és makk-kávé
Sertés- és aprómarhadög ellen		Egészségi mustár ételhez
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek		Fertőtlenítő-szerek
Író- és ruhajegyző tenták		Tépések, fecskendők, irrigatorok
Szobapadló-fénymáz, kitünő, szagnélküli		Oltó viaszfelék

Hasonszenvi gyógyszereknek :

Anyafestmények	Homio-pathia.	Egyes adagokban
Higítások		Berendezett szekrényekben
Dörzsölések		Házi- vagy uti szükségletre
Golyócskák		Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak !

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párluzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz **MOLL A. védjegyét és aláírását** tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorfűv, rögzött székrekedés, májbanalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.**

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg **Moll A. védjegyét** tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszer. — **Egy ónozett eredeti üveg ára : 1 Korona 80 fillér.**

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyzappan, a bőrnek rationally ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér.

Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjegyvel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan **MOLL A. aláírásval** és védjegyvel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben : **Szent-Királyi Tivadar urnál.**

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és vastartalmu

ÁSVÁNYVIZ

a leghírnevesebb orvosi tekintélyek által ajánlva

anámie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kura egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerüzében.

Kérem!

Kisértse meg Ön a kiválóságáról általánosan ismert

„Helm“-féle cacao

és „Helm“-féle csokoládét.

Fabrieks-Merk.

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a hollandiai gyár kezeskedik.

Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

Halmágyi Sámuel legnagyobb női- és gyermek-felöltők áruháza.

Megérkeztek!

az őszi és téli idényre feltűnő nagy választékban a legujabb

Kabátok,	Utazóbundák,	Kabát és	Collier, Boak,	Övök,
Gallérok,	Bakfischkabátok,	Costümök,	Selyem és flanel	Nyakkendők stb.
Paletok,	Leányköpeny,	Muff, Sapka,	Ingbluzok,	

feltűnő olcsó és szabott árakban lesznek eladva.

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.